

ชื่อเรื่องงานวิจัย การวิจัยเพื่อพัฒนาความพร้อมของธุรกิจนำเที่ยวเชิงนิเวศ
ในภาคเหนือตอนบน

ชื่อผู้เขียน นางสาวสร้อยสวัสดิ์ อาสาสรรพกิจ

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อทราบสถานภาพของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวเชิงนิเวศในปัจจุบัน (2) เพื่อหาปัจจัยที่ใช้กำหนดความพร้อม หรือเงื่อนไขมาตรการสนับสนุนที่จะทำให้เกิดธุรกิจนำเที่ยวเชิงนิเวศในภาคเหนือตอนบน (3) เพื่อกำหนดเกณฑ์ความพร้อมที่เหมาะสม หรือ ทราบรูปแบบและความเข้มข้นในระดับต่างๆ ของการจ้ดนำเที่ยวเชิงนิเวศในภาคเหนือตอนบน ทั้งนี้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและความสามารถในการพัฒนาตนเองของผู้ประกอบการเป็นสำคัญ

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ (ก) กลุ่มผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวที่จดทะเบียนกับสำนักทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์จังหวัดภาคเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย บันทึกเมื่อ 9 มิถุนายน 2541 และได้ตอบแบบสอบถามเบื้องต้นว่า มีรายการนำเที่ยวเชิงนิเวศ รวมทั้ง ที่ปรากฏแก่สาธารณะให้เป็นที่เข้าใจว่าจ้ดนำเที่ยวเชิงนิเวศในภาคเหนือตอนบน และ (ข) กลุ่มนักวิชาการองค์การพัฒนาเอกชน ประชาชน และหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้งนี้ เน้นการศึกษาวิจัยจากกลุ่มผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวเป็นสำคัญ หรือ กล่าวโดยสรุปคือ ความพร้อมวัดที่กลุ่มผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว ความคิดเห็นวัดที่กลุ่มอื่นๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อรวบรวมข้อมูลทั้งจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ สัมภาษณ์ สํารวจ สังเกตแบบมีส่วนร่วม และสัมมนาเชิงปฏิบัติการ 2 ครั้งแล้ว ได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติได้จริง และความสามารถในการพัฒนาตนเองของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกื้อหนุนชุมชน และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนต่อไปได้

ผลการศึกษา สรุปได้ ดังนี้ (1) ผลการศึกษา เพื่อทราบสถานภาพของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวเชิงนิเวศในปัจจุบัน พบว่า เกือบทั้งหมดของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวที่กล่าวอ้างว่า หรือ ทำให้สาธารณชนเข้าใจว่า ตนจัดรายการนำเที่ยวเชิงนิเวศในภาคเหนือตอนบนนั้น ไม่เป็นความจริง หากแต่เป็นการจ้ดนำเที่ยว "ทัวร์ป่า" ที่นำนักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวในพื้นที่ป่าธรรมชาติ ที่มี

ชุมชนชาวเขาอาศัยอยู่ มีกิจกรรมเดินป่า นั่งช้าง ล่องแพ แต่ไม่มีการให้ความรู้อย่างลึกซึ้งในเรื่องของธรรมชาติ และชุมชนชาวเขาเพียงพอที่จะสร้างความเข้าใจในธรรมชาติและชุมชนได้ รวมทั้งกระบวนการจัดการทัวร์ป่าดังกล่าว ยังไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม อีกด้วย (2) เพื่อหาปัจจัยในการกำหนดความพร้อม หรือเงื่อนไขมาตรการสนับสนุนให้เกิดธุรกิจนำเที่ยวเชิงนิเวศในภาคเหนือตอนบน พบว่า ปัจจัยที่กำหนดความพร้อมดังกล่าว จำเป็นต้องประกอบไปด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ปัจจัยกำหนดความพร้อมขั้นพื้นฐานของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวเชิงนิเวศที่จำเป็นต้องมี และส่วนที่ 2 ปัจจัยกำหนดความพร้อมของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวเชิงนิเวศในแต่ละองค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งได้แก่ องค์ประกอบด้านพื้นที่ องค์ประกอบด้านการจัดการ องค์ประกอบด้านกิจกรรม และองค์ประกอบด้านองค์กร (3) เพื่อกำหนดเกณฑ์ความพร้อมที่เหมาะสม หรือ ทราบรูปแบบความเข้มข้นของการประกอบธุรกิจนำเที่ยวเชิงนิเวศในภาคเหนือตอนบน ที่ควรจะเป็น แยกตามองค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งกำหนดไว้ใน (2) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบตรวจสอบขึ้น กำหนดให้ผู้ตรวจสอบต้องไม่เป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียกับธุรกิจนั้น รวมทั้งกำหนดให้สามารถคำนวณคะแนนได้ และให้แต่ละองค์ประกอบเป็นอิสระซึ่งกันและกัน

Thesis Title

An Investigation of Determining Factors in the
Readiness Criteria of Ecotour Operators
in Upper Northern Thailand

Author

Miss Saratwadee Asasupakit

Abstract

The objectives of this research were to find out the true status of ecotour operators, to find out the factors determining the readiness of ecotour operators, and to set up the standard criteria of those ecotour operators in the upper north of Thailand based on their possibilities and capabilities.

The sample of this research were (1) the tour operators who registered with the Tourism Authority of Thailand Registration Office, Northern Provinces recorded by June 9, 1998. at group answered the questionnaires on their ecotour-program(s); (2) people representing non-government organizations, governmental organizations, and academics. The readiness was measured by their operational performance, but opinions by other groups.

It was found that most of the ecotour operators in the upper north of Thailand is only operate a normal trekking tours, which take tourist to walk in a nature (forest or national park) though hill tribe villages stay over night at the hill tribe's guest house, but give tourist very few knowledge and understanding about nature or hill tribe culture. More over, the management of the operators has very rare local people participation idea, to establish the readiness and the standard criteria for ecotour operators needed strict measures of conduct through social and legal processes. Those criteria could be achieved through inter-agency cooperation between private and government sectors with non-profitable institutes and educational institutes as investigators.

There were two factors determining the readiness of ecotour operators in the upper north of Thailand. First, by ecotour operators should have basic qualifications of ecotour operators. Second, by ecotour operators main components on ecotour operation consisted of nature-based tourism, sustainable managed tourism, environmental education-based tourism, and community or people participation-based tourism.

For setting up those standard criteria, the researcher used a set of questionnaires, developed from the factors determining readiness of main components of ecotour operation, to check the readiness of the ecotour operators. Such questions request them to rank their degree of intensity of ecotour operation.